

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 28.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Írgönyeim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Égés évre 600 Lei

Fél évre 300 Lei

Negyed évre 150 Lei

Havonta 50 Lei

Hirdetések díjazás szerint.

Megjelenik naponta reggel

egyed. szám ára 3 lej, vasárnap

4 lej. Bucarestben 50 baniva
több.

A lakáshiány megoldása

Popa Constantin Arad város gazdasági tanácsosa az egész ország társadalmi életét megbénító lakáshiány és az ezzel kapcsolatos bajok igen érdekes és életrevaló megoldását a következőkben írta:

— Nap nap után olvasom a lapokban a sok panaszt a lakásrekvirálások ellen, a lakásinség megoldhatatlan problémáját, sőt több komoly organum okszerűen kifejti, hogy a mai körülmények között sok jegyespár csak azért nem esküszik, mert képtelen lakásfoglalni. Intenzíven foglalkoztam ez tendőkön keresztül a lakásproblémával, hisz Targu-Muresen (Marosvásárhelyen) három évig rendőrpreфекtus voltam, hozzám tartoztak a lakásügyek, két éves aradi működésem alatt, részben mint lakbérleti bizottsági tag legutóbbi idők óta pedig, mint az első kerületi lakásrekvirálási bizottság tagja, elég alkalmam volt és van alaposan tanulmányozni ezt a nagyon nehéz kérdést és csak több éves tapasztalat után merek előállni egy olyan megoldási tervvel, amellyel véleményem szerint segíteni lehetne a lakáshiányon.

Mindenekelőtt le akarom szögezni, hogy ezeket a lakásanomáliákat semmi esetre sem lehet lakástörvényekkel vagy lakásrekvirálási rendeletekkel elintézni. Az egyedüli eszköz, amellyel a lakás kérdést radikálisan el lehet intézni — az építkezés. Tudom, hogy ma az építkezés nagyon drága, de távolról sem gondoltam, hogy magánosok vagy pláne szegény tisztviselők és munkások építsenek. Hogy azonban mégis történjen építkezés, arra a meggyőződésre jutottam, hogy mindazok a faktörök, akiknek érdekében áll az építkezés megindulása, álljanak össze egy konzorciumba, adják össze a rendelkezésükre álló és az építkezéshez szükséges anyagokat, telkeket, pénz és munkaerőt és ha mindezek együtt vannak, akkor bátran megkezdhetjük az építést, amelynek szükségességét mindenki egyformán érzi.

Az építkezés nemcsak azoknak áll érdekükben, akiknek nincsen lakásuk. Mindenkinél elengedhetetlenül fontos érdeke, hogy végre valahára házak épüljenek az üres telkekre — egyformán szükséges az államnak, városnak, gazdag és szegénynek. A bérpalotákkal rendelkező háztulajdonosok is sokat várhatnak egy intenzív építkezéstől, mert mit érnek ők azzal, hogy egy, esetleg több házuk van, ha nem rendelkeznek azokkal szabadon. Érdekében áll az építkezés megindulása azoknak a gyáraknak, vállalatoknak és üzleteknek,

amelyek az építéshez szükséges anyagot előállítják, árulják, ezenkívül érdeke mindazon iparosoknak, akik építkezéshez szükséges anyagot gyártanak: asztalosok, ácsok, lakatosok, bádigosok, stb. nem beszélve az építészekről. Érdeke továbbá a városnak városfejlesztési szempontból, az államnak, hogy új adóalanyokat kapjon és hogy az ipart és kereskedelmet fejlessze, amiáltal a munkanélküliséget is erősen csökkentheti, fontos még az államnak az építkezés azért is, hogy a többtermelést fokozza és megjavítsa a közegészséget és közérkölciséget.

Az említett okok mindennél jobban beszélnek, tehát ezért első sorban az államnak és a városnak kell az építkezést előmozdítani és minden rendelkezésre álló eszközzel támogatni. Hogy az állami és városi támogatás mégis meglesz, ezt arra alapítom, hogy olvastam több lapban az igazságügy miniszter egy készülő törvénytervezetéről amely szerint tisztviselőlakások építésére az állam egy milliárd lejt irányoz elő, a város pedig hamarosan olcsó háztelkeket oszt ki a rokkantoknak, árváknak, hadiözvegyeknek, köztisztviselőknak és leszerelt katonáknak. Hogy ezt az állami és városi támogatást megkaphassuk, szükséges egy komoly és megfontolt építkezési akció megindítása.

Híres bűnesetek.

A dán királyi palota rejtelmes éjszakán.

A dán királyi palotában 1772 január 16-án udvari bálát tartottak. A férjével kibékült fiatal királyné: Sarolta, gondtalan mosolygással járt-kelt a vendégek között s leginkább Frigyes herceggel, a király mostohaestvével táncolt és szórakozott, — azzal, kinek parancsára néhány óra múlva Köller ezredes összeesküvő tisztjei letartóztatták. A fiatal király, VII. Keresztély, Struenseével, az újító tervvel teli udvari orvosból korlátlan hatalmu miniszterelnökké lett bizalmasával kártyázt.

Egy órákor az udvari bál vendégei eltávoztak, a királyné, majd később a király is aludni tértek. Három órákor éjfél után Köller ezredes, a királynak sértett barátból lett ellenisége összegyűjtötte tisztjeit a palotaórság termében és közölte velük a király mostohaanyjának, az özvegy Mária királynénak és trónvágyó fiának Frigyes főhercegnek írásos parancsát: le kell tartóztatni Sarolta ifju királynőt, az újító Struenseé miniszterelnököt és híveit.

Ezért itt, a nyilvánosság hátsábjain javaslom egy a Háztulajdonosok Szövetségének, mint a Lakók Szövetségének, hogy az Ipar kamarával és az ipari és kereskedelmi szindikátusokkal és tömörülésekkel egyetemben forduljanak a helyi hatóságokhoz és indítsák meg az akciót az építkezések megkezdéséért, mert ez az egyedüli mód, hogy a háztulajdonos elérje az önrendelkezési jogot a háza felett, a hajléktalan hajlékhoz jut, a

gyár, iparvállalat, vagy iparos kifejleszheti üzemét és hozzájárul a munkanélküliség megszüntetéséhez életre keltheti a szunnyadó gazdasági életet és ez az egyedüli eszköz, amely megszünteti a lakásrekvirálást, az állandó és kellemetlen vegzaturát. Ha majd mindenki nyugodt otthonában lesz, — nyugodtan végezheti el napi munkáját és büszkén mondhatja: „Az én házam az én váram.”

Magyar beszéd a Kamarában.

(Sándor József érdekes felszólalása. — Az állampolgárság kérdése és a kisebbségek. — Megállapították a képviselői fizetésemelését.)

A Kamara mai ülését részünk-re Sándor József felszólalása teszi érdekessé, aki az állampolgárságról szóló javaslat során a kisebbségek sérelmeit tárta fel. A magyar képviselő beszédét a többség nem vette figyelembe és a parlament a javaslatot megszavazta. A Kamara üléséről a következő táviratunk számol be:

Bucurestiből jelentik: A Kamara ülését Orleansu elnök nyitotta meg. Napirend előtt Deleanu az állandó Duna bizottság ellen emel kifogást, amely a szállítási illeté-

ketek felemelése ugyan, de a Duna karbantartására nem fordít semmit. Jiamu kéri a kormányt, hogy terjesszék a Kamara elé a hadigazdagok és a Romániában lakó idegen állampolgárok megadóztatásáról szóló törvényjavaslatot. Ezután áttértek a napirendre és folytatták az állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló javaslat vitáját.

Sándor József magyar kisebbségi képviselő hevesen kikel a javaslat ellen, amely ellenkezik a kisebbségi klauzulákkal és a külön-

rállynőt, az újító Struenseé miniszterelnököt és híveit.

Az összeesküvők minden ellenállás nélkül letartóztatták Struenseét és egy erődbe hurcolták. Letartóztatták testvérét: Brandt grófot és még öt-hat hívet. Hátra volt a legkényesebb feladat: az okosságért, szépségéért, erélyességéért tisztelt, de Struensevel való baráti viszonya és azonos politikája miatt gyűlölt ifju királyné elfogatása. A palotába nyomuló tiszttek a jongsára felébredt királyné ellenáll, a parancsot a tehetetlen király akaratával való gyalázatos visszaélésnek bélyegzi; Struenseét akarja hivatni s mikor megtudja, hogy az már fogoly, nyomorult árulónak nevezi Köller ezredest és Ranzau grófot, akik a tiszttek élén állanak. Szökni akar, de egyik tiszt karon ragadja; a királyné kiszabadítja magát és az ablakon át akar menekülni, lerántják onnan, csunya dulakodás kezdődik, melyben a királyné büszke ereje majdnem győz a tisztteken, de végül is foglyul ejtik és Kronenburg erődbe hurcolják.

Az összeesküvés vezetőiből államtanács alakult, mely szinleg az akarat nélküli király nevében, valóban pedig az özvegy királyné és Frigyes herceg kívánsága szerint intézte az ország ügyeit, melyek között legfőbbnek a könyörtelen bosszuállást tekintették. Kilenec királyi biztost rendeltek ki a fiatal királyné, Struenseé miniszterelnök, testvére: Brandt gróf, miniszter és többi társak büntvényének megvizsgálására. Két irányban folyt az eljárás: bizonyítékokat akartak szerezni egy felségárulási perhez és külön bizonyítékokat egy, az ifju királyné elleni válóperhez. A bizonyítékok a már előre elhatározott ítéletek jogtalanságának leplezésére kellettek. Mert az ítélet előre kész volt a bosszuállók és bírálk kezében és kész volt a közhangulat formájában itélkező nép előtt is.

Vádról és terhelő bizonyítékról oly értelemben, mint bűnesetekben szokás, szó nem lehetett. — Végül is összeállították a vádpontokat Struenseé ellen a következőkben: A király személye ellen

döző békeszerződésekkel. A békeszerződések nyugodt otthoni biztonak a kisebbségeknek, míg a javaslat kiüldözi őket állandó lakhelyükről. Ha a javaslatot keresztülvisszik a kisebbségeket eltávolítják az országból. Előre figyelmezteti az illetékeseket, hogy a károsultak a Népszövetségtől kérnek kártérítést és elégtételt.

Atanaziu, a javaslat előadója reflektál Sándor felszólalására és tiltakozik az ellen, hogy a Kamara egyik tagja felhívja a lakosságot, hogy idegen forumhoz appelláljon és orman kérjen védelmet. Biztosítja a közvéleményt, hogy a javaslat nem irányul a békés lakosság ellen. Ezután általánosságban elfogadták a javaslatot és áttértek annak részletes tárgyalására.

Dr. Kiss Géza liberális az első szakaszhoz szól hozzá és módosításokat ajánl. Kéri annak felvételét, hogy a férj által szerzett jogok a feleségre is kihatással bírjanak. Ha a férj igazolta állampolgárságát, az a feleségre is vonatkozzék. Kéri továbbá, hogy abban az esetben, ha valaki az állampolgári jogok megszerzése iránt megteszi a lépéseket, az eljárás befejezése előtt adjanak neki román utlevéletet.

Atanaziu elismeri az előterjesztett indítványok fontosságát és ígéretet tett, hogy a törvény végrehajtást utasítása ezekről intézkedni fog. Ezután az ülés véget ért.

Bucurestiből táviratozzák: A

„rettenetes“ merényletet tervezett. „Szándéka volt“ a királyt lemondásra bírni. A királynéval tiltott viszonyban élt. A trónörököszt rosszul nevelte. Államügyekben tulságos hatalmat bitorolt. Végül: államügyekben helytelenül járt el.

Struensee a kámpadon bevallotta, hogy Róza és a királyné között tiltott viszony állott fenn. Altitól Struenseenek felmutattak egy hamisított jegyzőkönyvet is, melyben a királyné már előbb bevallotta volna a bűnös viszonyt. Kihallgatták a királyné komornáit kik közül egyik bevallotta, hogy gyanakodva Struensee-re, egy éjjel listet hintett a királyné hálószobája küszöbére és másnap reggel a nyomok Struensee lakosztályához vezettek vissza. Hogy kinek a lábnyomai voltak azt nem keresték.

A nyirkos, sötét várkazamatában sanyalódó királyné kihallgatását külön négy királyi biztos végezte. Sem megfélemlítés, sem fondorlatos kérdések, sem a börtönből való szabadulás ígérete nem bírták beismerésre a sokat szenvedett ifjú királynét. És mikor elébe tárták Struensee beismerő vallomását, előbb lehetetlennek mondotta, hogy az valódi lehessen, azután önérzetesen kife-

Kamara pénzügyi bizottsága végleg döntött a képviselők napidijainak felemelése ügyében. Eszerint a napidijakat 600 lejre emelik fel, de a képviselők havi fizetése továbbra is 2000 lej marad. A havi fizetést a képviselők a parlamenti szünet alatt is élvezik. Ezt a ja-

Bonyolult lovagias ügyek Budapesten

(Nem párbajoztak Prónayval ellenfelei. — Rác Vilmos dr. különös diszkvalifikálása.)

Budapestről jelentik: Prónay Pál volt alezredesnek, a dunántúli egykori különítményi parancsnoknak, szombaton délután két volt tisztjével, Fallböck Zoltán és Bakó László főhadnagyokkal párbajt kellett volna vívnia a Fodor-féle vívóteremben. A párbajokra minden előkészület megtörtént; mind a három fél meg is jelent, csak hogy mielőtt a felek levetkőztek volna, a két főhadnagy segédei ki jelentették Prónay segédei előtt, hogy parancsot kaptak, amely megtiltja ennek a párbajnak lefolytatását, mert Prónay egyik segéde Rác Vilmos dr.

Prónay segédei — akik meglepetéssel hallották a különös indokolást — erre ismételt felajánlották a fegyveres elégtételt, de a parancs értelmében nem folytathatták le a párbajt és erre Prónay segédei egyoldalu jegyzőkönyvvel fejezték be a lovagias ügyet.

A parancsot, amelyre a két főhadnagy segédei hivatkoztak. Nagy Pál altábornagy, a honvédség főparancsnoka, adta ki Rác

vaslatot egyébként *Bratiana Vintilla* pénzügyminiszter terjesztette elő.

Bucurestiből jelentik: Ferdinánd király tegnap kihallgatáson fogadta Popovici Mihály volt minisztert és vele hosszasan elbeszélgetett a belpolitikai helyzetről.

Vilmos dr. ellen Rác Vilmos — Magyarország egykori százméteres futóbajnoka és rekordere — egyike a legismertebb párbajsegédeknek; legutóbb Prónaynak Bethlen István gróf elleni lovagias ügyében segédkezett. A parancs, amelyet kiadtak ellene, így hangzik:

Másolat. Bizalmas. M. kir. Honvédség Főparancsnoksága.

5435. szám. biz. bü. 1923. Dr. Rác Vilmos ur és a honvédség közötti üz.

Tiszti parancs.
(Elosztó szerint.)

Budapest, 1924. évi február hó 1. Dr. Rác Vilmos ur (lakik: Budapest, IV. Váci-ucca 40) a m. kir. Honvédség tisztikarát kijelentéseivel megsértette. A tényállást lovagias uton felderíteni nem lehetett, miért is a m. kir. Honvédség tisztikarának elégtételt szerzendő — az ügy hivatalból polgári bíról utra terelgett. A Clair kodex 10. kiadás 46. §-a értelmében mindaddig, míg a tisztikar és dr. Rác Vilmos ur közötti ügy elintézését nem nyert, dr. Rác Vilmos urral való érintkezés kerülendő. Ezen körülmény a lovagias ügyek elintézésénél figyelembe veendő.

Vitéz Nagy Pál gybk. s. k.,
a honvédség főparancsnoka.

más rokongondolkodásuaknak elrettentő példaként becsületét, életét és vagyonát veszítsa, grófi és egyéb neki adományozott méltóságtól megfosztassék, grófi címere a bakó által széttröcskél, azután Struensee Jánosnak elevenen jobb keze, majd feje is levágassék, teteje megvedeltesse s kerékre fonassék, feje s levágott keze pedig karókra tűzessék.

Brandt gróf ítélete ugyanígy szólt.

És a király másodnap aláírta éveken át volt kedvelt hívének, népe felszabadítójának, trónja megmentőjének halálos ítéletét.

Másnap reggel kilenc órákor megtörtént a kivégzés. Brandt, mint kisebb bűnös lépett először a verpadra. Ártatlanságának tudata példátlan lelkiierőt kölcsönözött neki. Levágott fejét ismételt felmutatták a kivégzéshez egybegyűlt népek, melynek ajkán megfagyott a szó. Struensee kivégzése oly ügyetlenül és oly kínosan folyt le, hogy a fel nem tartózkodható indulat moraját váltotta ki a tömegből. A felnagyelt holttestek körülhordozása, még növelte a visszafojtott szenvedélyeket és a kiagyetlen végrehajtott politikai gyilkosság mély szánalmat kellett a kivégzettek sorsa iránt.

Rác Vilmos a hadsereg tisztikarát állítólag egy lovagias ügy tárgyalása alkalmával sértette meg s ezért a tisztikar nevében Lipsey Márton alezredes, Bertl László ezredes és Terstyánszky Ödön őrnagy utján elégtételt kért tőle. Az ügy becsületbírótság elé került, amely hosszas tárgyalások után megállapította, hogy Rác Vilmos nem sértette meg a tisztikart. Nagy Pál altábornagy ennek ellenére adta ki fenti parancsát, állítólag azért, mert Rác Vilmos a Bethlen-Prónay-féle lovagias ügyben rendkívül élesen exponálta magát a miniszterelnök ellen, akít lovagias elégtételadásra alkalmatlannak nyilvánított.

Rác Vilmos dr. egyébként még a szombati nap folyamán Rásky Jenő tábornok és Klemna Kálmán báró ezredes utján provokáltatta Nagy Pál gyalogsági tábornokot, aki Thán Károly gyalogsági tábornok városparancsnokot és Jankó Kocsárd altábornagyot nevezte meg megbízottjainul.

Prónay Pál két lovagias ügyét — a párbajok elmaradása után — egyoldalu jegyzőkönyvvel fejezték be.

Eskütt vádol.

Százezer dolláros zsarolási kísérlet.

Budapestről jelentik: Eskütt Lajos, a Nagyatádi-féle panamapör főáldottja, felfolyamodást jelentett be a táblához letartóztatása ellen. A felfolyamodásból kiderült, — amit az őrizetbevételéről kiadott hivatalos kommuniké elhallgatott — hogy Esküttet nem a panama-ügyből kifolyólag, hanem rágalalmazásért tartóztatták le. A rágalalmazási vád alapja az, hogy, Eskütt magántársaságban több ízben kijelentette, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök, nagyatádi Szabó István, Budi János és Kálly Tibor miniszterek szintén millió összegeket kerestek a kivitelt panamán. Minden olyan kísérlet, amely Eskütt elhallgatására irányult, eredménytelen maradt, ezért az ügyész — a panaszosként szereplő miniszterek fölhatalmazása nélkül — megindította az eljárást ellene és elrendelte letartóztatását. Eskütt a letartóztatás elleni felfolyamodásában hivatkozta arra, hogy a törvényben megkivánt fölhatalmazások nélkül nem lehet a bűnvádi eljárást folytatni.

A vádtanács nem fogadta el Eskütt érvelését, mert Bethlen és nagyatádi Szabó zsarolás kísérlete miatt emelték vádat ellene. A vádirat szerint Eskütt először száz ezer, majd ötvénezer dollárt követelt tőlük azért, hogy a birtokában levő akták alapján le ne leplezze a két államférfi szerepét a panamában.

Eskütt kijelentése alapján alkutalolás miatt is eljárás indult ellene.

A szovjet perdöntő szava egy bigámia bűnperben.

(Szovjetországban kötött egyházi házasság nem érvényes.)

Kassáról jelentik: A végtelen Oroszország hóhatemetett, jégbe-fagyott, messzi városkaiban éltek éveken át keserű rabéletüket a hadifoglyok. A barakk-táborok szorongó sörénye mögött ezernyi dolgos kéz tartott kényszerű pihenőt. És sokezer foglyot osztottak ki „munkára” az orosz házakhoz, a földekre, ahol izzadságos robottal keresték meg a falat fekete kenyereket. A sok-sok ezer hadifogoly egyetlen vigasztalója, életbentartója a nő volt. Egy kis meleg, otthonos illat, szerelem volt a hadifoglyok fojtott életének egyetlen tartalma.

Egy hadifogoly regénye.

W. J. Kassai fiatalember a világháború első évében orosz hadifogságba esett. A foglyok sablonos sorsa jutott neki is osztályrészeül. Foglyótáborok közt hányódott éveken át szívében örök nyugtalansággal és izzó hazavágyással. A háború vége felé Jekaterinoslavba vetette sorsa. Itt ismerkedett meg egy bájos szőke orosz leánnyal, akiben a hányott, vetett életű fogoly megértő lélekre talált. Az idegenség varázsa vonzotta őket egymás felé és hirtelen kivirágzással szerelembe borultak, mint a tavaszi nap csókjára a jászminibokor. Mit törődtek ők azzal, hogy közben urrá lett Oroszországon a bolsevizmus. A zsidó vallású fiatalember a pápa előtt esküdtött örök hűséget a kis orosz lányának.

Az asszonyrabló fehér tiszt.

1918-at irtak elkor és Oroszországban még vadul tombolt a forradalom harca. Egy napon a fehér hadsereg győzelmesen vonult be Jekaterinoszlávba. Velük volt egy karsu, halvány arcú finom tisztcske is. És a kis orosz Tatjana megelégte az ekzotikumot, amit a „madjar” ember szerelme nyújtott. Visszapártolt Oroszországhoz. Vissza a sarkán tyupengetős, mély kék szemű orosz tiszthez, aki Moszkváról rajzolt neki csillogó képeket. Aki már majdnem a gárdához került, ha közbe nem jön az átkozott rémuralom.

Az asszony rabkénnei hagyta hadifoglyát és ment a tiszttel. Az árván maradt férj még egyszer fel szólította a hűtlen asszonyt, hogy térjen vissza. De a tiszt elintézte: szovjetházasság nem érvényes.

A hadifogoly azután hazatért és visszacséppent régi életébe. Rég elfelejtette a szőke orosz asszonyt és az ellenforradalmi tiszteket, akik bizton gárdatiszt lennie már, ha nem jött volna közbe a bolsevizmus. Mikor már becsületesen „feldolgozta” magát, megmósult. Születés kivánságához képest zsidó lányt vitt haza és boldog

családi életet élt. Mig egyszer csak hír érkezett az orosz asszony kától. Diplomáciai uton jött a hír: az asszonyka törvényes hitvesnek tekinti magát és tartáspénzt követel. A hatóságok tudomást szereztek az első feleségről és W. J. ellen bigámia címén megindították az eljárást. Hasztalan volt az ex-hadifogoly minden védekezése, a törvényszék bűnösnek találta és súlyos szabadságvesztési büntetést rótt rá.

A szovjet perdöntő szava.

Felebbzés folytán a kassai íté-

Okirathamisítással vádolt képviselő.

Dénes István dr. magyar nemzetgyűlési képviselő ügye az aradi törvényszéken.

(Saját tudósítónktól). Érdekes ügy került ma tárgyalásra az aradi törvényszék büntető tanácsa előtt. A bíróság előtt vádlottként Rácz István volt bejelentő hivatali napidíjas állt közokirathamisítás és megvesztegetés vádjá alatt. Azonban az ügyben a főszerepet nem a vádlott játszotta, hanem egy volt aradi ügyvéd, aki jelenleg Budapesten magyar nemzetgyűlési képviselő. — Annakidején Szászvárosról Aradra jött dr. Dénes István ügyvéd és íté ügyvédi irodát nyitott. Az ügyvéd főleg tartózkodási engedélyek szerzésével foglalkozott, amiért nagy honoráriumokat húzott az ügyfelektől. A tartózkodási engedélyeket úgy szerezte, hogy a bejelentő lapot kijavíttatta Ráczal az illető Aradon való letelepedésének évszámát, úgy hogy aki 1918-ban jött Aradra, a bejelentőlapján 1908 vagy 1910 állott. Vannay Gyula nemrég meghalt aradi városi tanácsos feljelentésére az ügyészség megindította az eljárást Rácz ellen. Dénes István dr. akkor már nem volt Aradon. Valamilyen uton tudomására jutott, hogy a csalásnak nyomára jöttek és nagy összegeket ajánlott fel a díjnoknak, hogy az ügyben teljesen hallgassa el nevét. Amikor látta, hogy a díjnok erre nem lesz hajlandó, megszökött Aradról és Budapestre ment. A tárgyaláson Rácz azzal védekezett, hogy ő nem követett el bűnt, mert a bejelentő lap kiállítására utasítása volt. Neki rendelete volt arra, hogy ha valaki hiteles adóbizonylattal vagy más okirattal igazolja, hogy régebben lakik Aradon, hogy a bejelentő lapot kiállítsa. Arról pedig sejtetnie sem volt, hogy a dr. Dénes által neki bemutatott okiratok hamisak voltak. A megvesztegetés vádjá ellen azzal védekezett, hogy ő nem fogadott

lőtábla elé került a volt hadifogoly bűnpere. A vádlott fő érve az volt, hogy a szovjet házassági joga nem ismeri el törvényes házasságnak az egyházi házasságkötést. A tábla az első tárgyalás után felírt az igazságügyi minisztériumhoz, megkérdezve, mi az álláspontja a házasság érvényét illetően. A minisztérium leküldte a táblához Szovjetország külügyi népbiztosának válaszát, mely szerint az 1917. októbere óta kötött egyházi házasságok érvényét a szovjet házassági jogszabályát nem ismerik el.

A tábla ezen az alapon felmentette a volt hadifoglyot a bigámia vádjá alól.

el pénzt az ügyvédől. Egyszer a zsebébe csuszított pénzt és amikor kérdezte, hogy miért, az ügyvéd azzal válaszolt:

— Ezt a pénzt azért kapta, mert soronkívül csinálta meg.

A beidézett tanak azt vallották foglyok nagyobb honoráriumot fizettek dr. Dénesnek, hogy tartózkodási engedélyt szerezzen, de hogy miképpen szerezte, azt nem tudják. A vádbeszéd és dr. Grosz Ignác védő beszéde után a bíróság tanácskozássra vonult vissza, majd kihirdette az ítéletet. Az ítéletben a bíróság Rácz Istvánt közokirathamisítás vádjá alól felmentette, de bűnösnek mondta ki pénzbeli ajándék ellopásáért és ezért egy havi fogházra ítélte a vádlottat. A büntetés végrehajtását azonban három évre fel függesztették és ha három éven belül nem követ el büntetendő cselekményt, a büntetés alól felmentik.

A Közlöny annakidején 1920. tavaszán már részletesen foglalkozott ezzel az ügyvel. Dr. Dénessel szemben politikai ellentélei több ízben használták fel ezt az aradi szereplését és csak néhány hét előtt emlékeztünk meg egy Budapesten folyó rágalmozási perrel, amelyet ebből az ügyből kifolyólag dr. Tóth Endre debreceni királyi közjegyző ellen indított dr. Dénes István, Tóth Endre dr. a tárgyaláson a Közlöny cikkével és a képviselő ellen kiadott elfogatóparancssal bizonyította be, hogy dr. Dénes István méltatlan a nemzetgyűlési képviselői címre. A budapesti tárgyalást bizonyítékok kiegészítése végett elhalasztották.

Értesülésünk szerint egy aradi ügyvéd levelet írt Budapestre, amelyben igazolta a közjegyző állítását, hogy dr. Dénes közokirathamisító. A közeljövőben tartandó budapesti tárgyalás iránt a magyar politikai körökben élénk az érdeklődés.

A tanítók vizsgálója.

(Új terminust állapítottak meg.)

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny nemrég megírta, hogy az elbocsátott magyar tanítókat vissza helyezték állásaikba és a fizetésüket folyósították. Ma egy leirat érkezett a kerületi tanfelügyelőhöz, amelyben az állásaikba visszahelyezett tanítók újabb vizsgáit az évi augusztus hónapra tűzi ki. — Ugyancsak egy ma érkezett leirat intézkedik azoknak a tanítóknak a vizsgájáról akiket még nem véglegesítettek. A rendelet szerint az összes ideiglenesen működő tanítók véglegesítési vizsgáit március hó folyamán tartják meg az aradi állami tanítóképzőben. A vizsgát a főtanfelügyelő elnöklétével tartják meg. Azok a tanítók akik a vizsgát letessék véglegesítve lesznek és fizetésemelésben részesülnek. Azok a tanítók kötelesek vizsgázni, akiknek trücsken meg a hat évi működési idejük.

Egy oroszán garázdálkodása.

(Széttépett kertész. — Élet-haiál verseny az autóbusz és az oroszán között. — A villák ostromállapotban.)

Marseilleből táviratozzák: A Nizza-touloni vonalon egy tehervo natból, mely egy állatseregletet szállított, kiszabadult egy oroszán és egy párdúc. A párdúcot nem sokára sikerült elfogni, az oroszán azonban a vidék réme lett és Toulon közvetlen közelében garázdálkodott. A napokban egy Salvador Lopez nevű spanyol kertész, ki a Toulon melletti repülőtéren foglalatokodott, mikor munkahelyéről hazament, egy utkanyarulatnál szembetalálta magát az oroszánal. Rémülten igyekezett menekülni, a fenevad azonban pár iszonyu ugrással utólérte és egyetlen egy csapással leterítette. Csaknem teljesen szétmárgolta a dobozt, mire annak sikoltozására a helyszínre érkezett a repülőter több mechanikusa, kiknek sikerült az oroszánt elkergetni. A kertészt haldokolva szállították egy touloni kórházba.

Másnap angol turistáknak egy csoportját támadta meg az oroszán, kik egy autóbuszon igyekeztek La Verne felé. Az oroszán az autóbuszra akarta vetni magát, azonban a sofőr még idejekorán teljes sebességre állította be a motort és az oroszán ugrása céltévesztett. Az oroszán erre a sző szoros értelmében üldözni kezdte az autóbust, mely maximális sebességgel robogott. A sofőr állandóan túlkölt és puffogtatta a motort. Ezáltal végül sikerült megfélemlíteni az oroszánt, úgy hogy az a közeli erdőbe menekült.

A legközelebbi községből azonnal telefonáltak a környék csendőrségeihez, melyek erre körvadászatot rendeztek az oroszánra. A körvadászat eredménytelen maradt és az oroszán tovább rémitette a vidéket. Félelmetes ordítása éjszakánként messzire elhangzott. A villák tulajdonosai eltorlaszolták házaikat és gyermekeiket nem

engedték az iskolába. Az oroszán legutóbb Pierefeu mellett tünt fel, hol egy paraszt lovát tépte szét. A Kutyáknak ugatása és a parasz toki lármája azonban a közeli fenyő erdőbe zavarta, hol a csendőrök-

nek sikerült körülzárni és két lövéssel leteríteni a gyönyörű állatot. Az oroszánt nemrég fogták az Atlasz-hegységben s az állat sereglet tulajdonosa tenyészcelok ra vásárolta meg.

Kinos botrány a vitézi szék bálján.

(Zsidónak néztek egy miniszteri titkár és kiboxolták a bál étteremből.)

Budapestről írják: Szombat este tartották meg a Vitézi szék idei bálját a Fővárosi Vigadóban. A szépen sikerült mulatságot hajnalban kinos incidens zavarta meg. Reggel felé sokan tartózkodtak a bál étteremben és az egyik asztalnál foglalt helyet több vitéz barátjával majtényi Szabó Endre pénzügyminiszteri titkár, s a szomszéd asztalnál pedig magasrangú urak ültek. Mind a két asztaltársaság jó hangulatban poharazott, amikor két ur felkelt a szomszéd asztal mellől és majtényi Szabó Endre asztalához léptek. — Röviden csak ennyit mondtak a pénzügyi titkárnak:

— A Vitézi szék bálján zsidó ember nem jelenhet meg!

Majtényi Szabó Endre azonban felállt és hangosan jelentette ki:

— Majtényi Szabó Endre pénzügyi titkár vagyok.

Majd kijelentette, hogy ő nem zsidó és rendes meghívóval jelenik meg a bálon. Szabó Endre

göndörhajú frizurát hord, kissé markánsabb orra és vastag ajka van. Zsidónak néztek. — hiába tiltakozott, többen közretogták és pár pillanát átvalóságos box-támadás indult meg ellene

A vitézek közül senki sem kelt majtényi Szabó Endre védelmére. A kinos botrányról csakhamar tudomást szereztek a bálra kirendelt frakkos ügyeletes detektívek, a kik odafurakodtak a csete-paté közélébe és amikor látták, hogy a védtelen bál vendéget többen ütlegelik, a támadók kezei közül kimenteni igyekeztek Szabó Endrét. Miután a támadókat még akkor sem tudták eltávolítani, kikisérték a pénzügyi titkár a foyerba, hogy elejét vegyék a további botrányoknak. A kihallgatott pénzügyi titkár elmondotta, hogy ő rendes meghívóját Sréter volt hadügyminiszter utján kapta, két óra kor jelent meg a bálon, amelynek előcsarnokában szabályszerűen lefizették vele az ötvenezer korona belépődíjat.

Irodalom, művészet

* Az aradi színház műsora. Péntek: Pompadour. (B. bérlet.) Szombat: Pompadour. (C. bérlet.) Vasárnap d. u.: Gül-Baba. Este: Pompadour. (Bérletszűnet.)

* Temesvári színházi műsor. Péntek este: Bob herceg. Pintér Böske vendégfelléptével. Szombat d. u. 5 órakor: Mágus Miska. Szombaton este 8 órakor, vasárnap délután 6 órakor és este 9 órakor: Pompadour, vasárnap délután 3 órakor: Falurossza.

* A Kölcsy-Egyesület irodalmi délutánja. Az aradi Kölcsy-Egyesület vasárnapi ünnepélyes irodalmi délutánja délután 5 órakor kezdődik és azt a Kulturpalota nagytermében tartják meg. A műsoron versekkel szerepelnek Farkas Ferenc, Csécsy Imre, Faragó Rezső, Strieglé-Martini Hilda, Dálnoki Nagy Lajos és a zsúr keretében mutatják be néhai Csécsy Imréné több költeményét is. Dr. Olasz Pál érdekes értekezést, dr. Falus Lajos Romain Rolandról, a nagy francia íróról olvas fel. A műsort Alföldi Pálné énekszámja vezeti be, akit zongorán dr. Szelle Károly kísér.

* A timisoarai piarista gimnázium hangversenye. A timisoarai piarista főgimnázium vasárnap délelőtt fél tizenegy órai kezdettel magas színvonalu hangversenyt rendez, amelynek tisztja jövedelmét az intézet segélyalapjának gyarapítására fordítja.

* Az aradi színház hírei. A Pompadour slágerei. Fall Leó nagy operettjének partitúrájából nehéz külön kiemelni a slágereket, mert tulajdonképpen mindenegyes száma annak nevezhető. Rendkívül finom és utóélettel teli bájos Horváth Mici és

Tompa két duettje. Már is általánosan kedvelt a József-táncduett, amelyet esténként számtalanszor megismételnek Horváth Mici és Ekecs végül ki kell emelni a Szeghő—Ekecs táncos pár két duettjét, mindkettő megkülönböztetett népszerűséget ért el. — Balogh Böske felléptével játszó vasárnap délután a közkedvelt Gül-Baba operettet. A többi szereplők Bartók Etus, Gömöri Emma, Tibor Lóri, Gyöző, Ekecs. — Aradi szerző drámájának bemutatója. Mint ismeretes, a Kölcsy-Egyesület elmúlt évi irodalmi pályázatán az egyik első díjat ifj. Vass Gusztáv Acsev főfelügyelő „Klári” című drámája nyerte el. A pályadíjnyertes drámát a közel jövőben a publikum is megismeri, mert a színház igazgatósága megszerezte előadási jogát s a Pompadour után hamarosan megtartják a „Klári” bemutatóját.

A POMPADOUR
teljes zenéje kapható:
10019 Kelet hírlapirodában.

Aradi mozi hírek.

* Az Apolló mozgószínház nagy-szerű matiné műsort állított össze vasárnap délelőttre, amely tizenegy órakor veszi majd kezdetét. A műsor vezetőszáma a Mackó ur kalandjai című hatfelvonásos filmbohózat, amelyben az ötletes, kacagtató jelenetek perdülő gyorsasággal követik egymást. Az ifjusági előadásra jegyek elővételben már pénteken az Apolló pénztáránál megválthatók: Páholyülés 12, emeleti zsölye 12, földszinti zsölye 10. I. és II. hely 5 lej.

* A hatalmas erejű Sámson akrobatának életét viszi filmre az a szen-

zációsan érdekes film, melyet pénteken, szombaton és vasárnap vetít az Uránia mozgószínház. Egy cirkusz-igazgató leányát nagy életveszély fenyegette s ő borzalmas ereje segítségével mentette meg. Majd a cirkusz szépségét, akit elraboltak, menti meg. A kép minden jelenete izgalmas és érdekfeszítő.

* Az utóbbi évek legpazarabb kiállítású filmje, Maeterlinck Monna Vannája pénteken kerül vetítésre az Apolló mozgószínházban. A nagy érdeklődésre való tekintettel hétfőig marad műsoron. A Monna Vanna cselekménye a tizenötödik században történik, Florenz és Pisa háborúba keveredtek, a florenziek körülzárták Pisát. A további cselekmény rendkívüli izgalmai minden eddigi film érdekességét felülmúlja. Regényes módon szabadul meg a fiatal hitves a győzelmes hadvezér karjaiból és boldogan ölelheti magához férjét. Az előadások kivételesen 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

* A Monna Vanna előadása iránt a közönség érdeklődése oly nagy, hogy az Apolló színház igazgatósága ez alkalomra elővételi pénztárt állított fel, mely péntektől kezdődőleg a közönség rendelkezésére áll.

Edisonnál.

(A nagy feltaláló 77-ik születésnapja. — Nyilatkozott az új találmányokról.)

Londontól jelentik: A napokban ünnepelte Edison, a világhírű amerikai feltaláló 77-ik születésnapját. A születésnap ügyválszik egy cseppet sem változtatott a feltaláló életmódján, mert reggel 8 órakor, mint rendszeren az irodájában volt. A Komornyikjának azt a parancsot adta ki, hogy senkit se engedjen hozzá be, telefonját is kikapcsoltatta, mert dolgozni akart. Számos amerikai és angol riporter jelentkezett Edison titkárájánál interjú végett. A titkár kifejtette, hogy a feltaláló nagyon sajnálja, de nincs ideje ahhoz, hogy fogadjon őket. Azonban az újságírókat nem lehetett ilyen könnyen lerázni. Leülték Edison előszobájában és kijelentették, hogy addig nem távoznak, amíg egy rövid beszélgetést nem folytathatnak vele. Ez ügyválszik hatott, mert a feltaláló hat óra helyett öt kor befejezte munkáját és azután fogadta a titrlemesen várakozó riportereket. A Menlo-park híres varázslója mindenképpel kijelentette, hogy nem bocsátkozik bele bosszabb vitákba. Azután azzal folytatta, hogy hetvenhét éves de cára, még mindig olyan egészségesnek és tetterősnek érzi magát, mint harminc évvel ezelőtt, sőt a munkakedve azóta nagy mértékben fokozódott.

— Azt hiszem — mondta nevetve — hogy nem tévedek, ha azt mondom, hogy még körülbelül tíz évig fogok élni. Teljesen egyszerű életet élek és még eddig nem volt semmi bajom sem a gyomrommal, mint annyi másnak sem egyéb szervemmel. Azután rátért az újabb találmányokra.

— Meg vagyok róla győződve — magyarázta az újságíróknak. — hogy a drótnélküli távbeszélés sohasem fogja háttérbe szorítani a drót utján érintkező távirót és telefont. Epugy mint a repülőgépek sem tudják a régi közlekedési eszközöket háttérbe szorítani. Annak a lehetőségére még gondolni is nevetséges, hogy valamilyen összeköttetést létesítsenek a föld és valamilyen más bolygó között.

Azután megmagyarázta az újságíróknak, hogy a legújabb találmánya hogyan működik. A találmány, amelyet a feltaláló, *elektrómos detektívnek* nevez, egy kis automata, amely a Wertheim pénzszekrények és safek biztosítására szolgál. Ha egy betörő fel akar törni egy Wertheim-kasszába, amely egy ilyen elektrómos detektívvel van kapcsolatban, a kis automata riasztólövést ad le és egy szerszámot lefenyképez a betörőt.

Tegnap résztvevett Edison New Yorkban, a XVI. elektrotechnikai kiállításon. Megnyitó beszédében kifejtette, hogy a technika már annyira előrehaladt és annyira megkönnyítette a munkás helyzetét, hogy lehetővé tette azt, hogy Amerikában nemsokára a napi négy órai munkaidőt vezessék be.

Per egy földbirtok körül

(Bonyolult okirathamisítási ügy az aradi törvényszéken.)

(Saját tudósítónktól.) Bonyolult ügyben ítélezett ma az aradi törvényszék büntető tanácsa. A vádlott Chizna József micalacai földbirtokos volt, akit nagynéje özvegy Kozma Györgyné örökösei jelentettek fel okirathamisításért. Az özvegy birtokában kilenc hold föld volt, amelyet néhány évvel ezelőtt a vádlottra irtak át. Kozma előadása szerint, ő az átírást eleinte nem is tudott és amikor megtudta, azt hitte, hogy nagynéje lepte őt meg ezzel. Az özvegy halála után birtokába vette a földet és nemsokára eladta. Ő csak akkor tudta meg, hogy az átírás hamis, amikor a feljelentés megtörtént. Tehát az eladás jóniszemüleg történt.

A bíróság a tanúk kihallgatása és rövid tanácskozás után a vádlottal az okirathamisítás vádjára alól felmentette, miután nem volt bizonyíték arra, hogy az átírást ő hamisította volna. Az özvegy örököseit pedig polgári perre utasította.

Kulturpalotában		
Február 27 szerda	este 7/9	Uferini és társulata
Február 28 esütörtök	este 7/9	Uferini és társulata
Február 29 péntek	este 7/9	Uferini és társulata
Március 1 szombat	d. u. 4	Uferini és társulata mérsékelt helyárrakkal
Március 1 szombat	este 7/9	Uferini és társulata
Március 2 vasárnap	este 7/9	Uferini és társulata utolsó előadás.

Jegyek Blochnál

HIREK.

Nagy tűz Temesváron.

(Kigyulladt a Herz-féle szalámigyár.)

(Saját tudósítónktól.) A temesvári Józsefvárosban a Nap-uccában, a Herz-féle szalámi gyárban ma délután tűz keletkezett. A tüzet hat óra után vették észre, a melyről azonnal értesítették a tűzoltóságot. Az összes kerületek tűzvédelmi szolgálataival együtt a tűzoltóság teljes készenléssel vonult ki és nagy apparátussal kezdte a tűz oltásához. A helyszínen hamarosan megjelent dr. Liuba Valér rendőrprefektus is, aki rendőreivel tartotta fenn a rendet. A tűzoltók megfeszített munkájának köszönhető, hogy a késő esti órákban sikerült a tüzet lokalizálni, azonban ennek dacára áldozataul esett a tűznek a gyár berendezésének tekintélyes része és leégett az egész tetőzet. A tűz még lapunk zártakor tart, de minden remény megvan arra, hogy tökéletesen sikerül eloltani. A gyár és berendezése biztosítva voltak, így valószínű, hogy a teljes kár megtérül a biztosítás útján.

— **Cuza professzor vizsgáztatása.** Bucurestiből jelentik: Cuza professzor tudvalevőleg a tavalyi vizsgák alkalmával valamennyi zsidó diákját megbuktatta. Az érdekelt egyetemi hallgatók memorandummal fordultak a közoktatásügyi miniszterhez, akitől kérték, hogy más tanár előtt vizsgázhassanak. Angelescu közoktatásügyi miniszter eleget tett a diákok kérelmének és Coroi egyetemi tanárt bízta meg a vizsgák levezetésével.

— **A franciák letartóztattak egy osztrák képviselőt.** Bécsből táviratozzák: Bauer Ottó osztrák képviselőt, a luxemburgi szociálista kongresszusról visszatérőben a franciák letartóztatták, mert ott politikai megbeszéléseket folytatott. Ma azonban a párisi szociáldemokraták közbenjárására szabadonbocsátották.

— **Urbán Iván báró elhunyt.** Budapestről táviratozzák: Az aradi származású huszonkilenc éves monyori báró Urbán Iván kunagotai földbirtokos ma Budapesten meghalt. Halálát tüdőgyulladás okozta. Az elhunyt báró Urbán Péter nemzetgyűlési képviselő és felesége Purgly Ilona fia. Az elhunytak édes anyja révén, akinek sógora volt, Horthy Miklós kormányzó nagybátyja. Az elhunytat özvegye zombori Rónay Magda és két árvája, valamint a Horthy, a Purgly, a Melzer, a Semsey, az Abaffy és az Ujházy családok gyászolják. Pénteken délután fogják a Kerepesi-uti temetőben beszélni a halottat és azután Kunagotára szállítják, ahol szombaton helyezik el a családi sírboltba.

— **A kikötők rendezése.** Bucurestiből jelentik: A kereskedelem és iparügyi minisztériumban tegnap este Bratianu Vintila, Vaitoianu, Tancred Constantinescu miniszterek és Angelescu dr. kereskedelemügyi államtitkár részvételével értekezlet volt a kikötők rendezése ügyében. Az értekezleten csupán eszmecserét folytattak a résztvevők és egy bizottságot alakítottak a kérdés tanulmányozására.

Poincaré bukása előtt. Belgium mérsékli a német tartozást.

Párisból táviratozzák: A francia frank újabb esése az országban nagy pánikot idézett elő. Az ellenzéki lapok hevesen támadják Poincarét, aki az esést előidézte. A „Victoire” mai száma a következő cikket közli:

— **A font sterling ma száz frank és ez Poincaré munkája,** aki minden belátás és elszántság hiánya következtében vitte az országot a kaoszba. A németeknek kár ujjonganiok Poincaré bukásán. **Ha megmaradna miniszterelnöknek, akkor rendezhetnének kivilágítást.** A font sterling ma száz frank. Ez azt jelenti, hogy a Ruhr csata, a melyet októberben megnyertünk, ma kompromittálva van. Ez azt jelenti, hogy ismét abban a veszélyben vagyunk, hogy **szász hű béreesség alá kerülünk.** Az egyedüli szolgálat amit a miniszterelnök jelenleg tehet az, hogy minél előbb távozzon a miniszterelnöki székből. Az egyedüli szolgálat amit a képviselőház tehet az, hogy **kényszerítse Poincarét lemondásra, ha önként nem akarja távozni.** Rajtuk már csak egy erőskező diktátor segíthet és nem fontos hogy az illetőt Millerandnak vagy akármi másnak hívják. Nagyon szomorú lenne, ha a győző Franciaország, Danton, Napoleon, Gambetta és Clemenceau házája nem tudna egy erőskező vezetőt tallálni.

Párisból jelentik: Poincaré ma

a szenátusban nagyobb beszédet mondott, amelyben kiterjeszkedett arra is, hogy **minduntalan lemondási iránt költöztetik.** Azt állítják róla, hogy meg akar szabadítani a kormányzás gondjaitól és felhasználni a legelső alkalmat, amikor valamilyen **belpolitikai kérdésben megbukhat, hogy másoknak engedje át a külpolitika gondját.** Ezt a külpolitikát ő kezdi megvitatni és mások is kénytelenek lesznek követni, mert ez a politika Franciaország politikája. Nagyon rosszul ismerik őt, ha azt hiszik, hogy így akar kitérni feladata elől.

Párisból táviratozzák: Illetékes politikai körökben még korainak mondják azt a hírt, hogy a francia kormány egyetértene a szakértőbizottságnak a Ruhr vidék kiűrtéséről szóló javaslattal.

Brüsszelből táviratozzák: Theunis miniszterelnök ma a Kamarában kijelentette, hogy Németország még nyolc és fél milliárd aranymárkával tartozik. **Belgium a követelést öt és fél milliárdra halasztó mérsékelt, hogy a kérdést végre befejezhessék.**

Párisból táviratozzák: A legutóbb bezárt árutársulat tegnap erős rendőrség szállotta meg és a tőzsde előtt számos kereskedőt és gazdát letartóztattak, mert nem hagyták el a teret.

Szerb csendőrök kirtottak egy falut.

(A dzsemijetpárt elégtételt követel a vérengzésekért.)

Belgrádból jelentik: A dzsemijetpárt tegnap a parlamentben memorandumot intézett a belügyminiszterhez, melyben tiltakoznak a délszerbiai hatóságok atrocitásai ellen és elégtételt követelnek a megbántott lakosságna. A memorandum a következőképpen hangzik:

— **Miniszter ur!** Délszerbiában, az ön felügyelete alá tartozó hatóságok **ismét véres dolgokat művelnek.** Pristinában, Koszovo-Mitrovicán, Csicsevácán, Metohijában, Junikó, stb. rövid szímet elteltevel visszatért a hatóságok nyomasztó uralma. Napokkal ezelőtt az összekötözött **Munsel** Kar tonaszökevénynt, a kísérő csendőr minden ok nélkül **agyonlőtte.** A Koszovomitrovicai kerület imoka **Bedovics** saját lakásán **agyonlőtt egy 80 éves aggastyánt.** **Dumiza faluban a csendőrség emberei meg támadták a békés lakosságot és közülük 18 asszonyt és 6 férfit felkoncoltak.** Mindezek az atrocitá-

sok a békés lakosság ellen az ön nemtörődömsége miatt történek. **Miniszter ur, kérjük válaszköppen interpellációkat:**

1. Ismeretesebb-e ön előtt ezek az események?
2. Ha igen, mit tett ezideig, hogy a garázdaalkodók elnyerjék méltó büntetésüket?
3. Ez ideig mennyi csendőrt és különböző hivatalnokot tartóztattak le ezekért a bűnökért?

Az események fontosságára való tekintettel **kérjük a nemzetgyűlést, hogy interpellációkat sürgősen tekinse.**

A belügyminiszter egyelőre elzárkózott az elől, hogy ebben az ügyben választ adjon a dzsemijetpártnak, amiért a párt képviselőinek a körében erős kormányellenes hangulatot hozott létre. A dzsemijetpárt elnöke ma nyilvánkozott egy belgrádi újságíró előtt és kijelentette, hogy ha a párt nem kap elégtételt a kormánytól a délszerbiai eseményekért, úgy a legelősebb ellenzéki hangon fograk a kormány ellen fordulni.

— **Szombaton lesz ítélet a kiskunhalasi bűnperben.** Budapestről táviratozzák: A hadbíróság előtt tovább folyik a Tassi-bűnpör tárgyalása. Ma a vád- és védbeszédre került a sor.

A katonai ügyész köteláltsali halált kért a vádlott fejére, a védő kérte az amnesztia kiterjesztését a bűntettre, miután az nem haszonvágyból történt. Az ítéletet szombaton délután hirdetik ki.

— **Tanfegyvelői értekezlet Timisoarán.** Nicolescu György timisoarai tankerületi főfelügyelő tegnap délután Aradon Moldovan József aradi tanfelügyelő kíséretében meglátogattott egyes iskolákat, majd teljes megelégedését fejezte ki és az esti vonattal visszautazott Timisoarára. — **Moldovan József aradi tanfelügyelő iskolaügyek elintézése végett holnap Timisoarára utazik,** ahol tanfelügyelői értekezletet tartanak.

— **Véget ért az angol dokkmunkások sztrájkja.** Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: A dokkmunkások sztrájkja kedvezően befejeződött. A kikötőkben újra megindult a munka.

— **Elkészült aradi utlevelek.** Az aradi államrendőrség utlevélosztályán a következők vehetik át utlevelüket: dr. Höflich Béla, Lefkovits Armin, Halpern Miksa és neje, Funkestein József és Gizella, Mihajlovics Gyula, Gárdos Frigyes és neje, Kestenbaum Bernát és Steinitzer Dezső.

— **Sorozás:** A katonai ügyosztály értesíti az érdekelteket, hogy az 1925 évfolyambeliek sorozása március 31-én veszi kezdetét. Azok, akiknek nevei nincsenek bevezetve a katonai nyilvántartásba, születési bizonyítványaikkal jelentkezzenek a sorozáson.

— **Közvetlen vonat Timisoara és Oradea-mare között.** Értesüléseink szerint a vasutigazgatóság elhatározta, hogy június elsejével, a nyári menetrend életbeléptetésével Temesvár és Nagyvárad között közvetlen vonatpárt helyez forgalomba Aradon át és ezáltal az átszállás megszűnik.

— **Osszeirási rendelet.** Az aradi rendőrség katonai ügyosztálya a rekvirálási törvény és miniszteri határozatok értelmében a következő hirdetményt adta ki: Tudomására adjuk Arad város lakosságának, hogy a rekvirálás alá kerülő iovak, öszvérek, csikók, rugóval ellátott kocsik, rugóval ellátott teherszállító kocsik, szekerek, kerékpárok összeírása és felülvizsgálása március 9-én kezdődik és 15-én fejeződik be. Az összeírásra való tekintettel minden tulajdonos köteles a bizottság előtt megjelenni, amely a rekvirálás alá kerülő állatokat vagy tárgyakat osztályozza. Az Arad város területén működő bizottságok az egyes kerületekben a következő sorrend szerint működnek: I. kerület március 9-én reggel 8 órától a Mihai Viteazul (Ferenc-téri) térparancsnokság épületében. II. kerület március 10-én 8 órától Plevnei (Árpád-téren.) III. kerületben március 11-én 8 órától az állatvásártéren. IV. kerületben március 12-én 8 órától a Stefan cel Mare (Béla-téren.) V. kerületben március 13-án reggel 8 órától a ségai rendőrség épületében. VI. kerületben március 14. és 15-én reggel 8 órától a gáji rendőrség épületében. Mindazon tulajdonosok, akik ezen felhívásnak nem tesznek eleget és a bizottság előtt nem jelennek meg, kihágást követnek el és az érvényben lévő rekvirálási törvények értelmében büntetésben részesülnek.

— **Megőrült inas.** A timisoarai Lloyd soron levő „Zsuzsi” csemegeüzlet Gyula nevű tizenhat éves tanulója ma hirtelen megőrült. A gyorsan előhívott mentők nem tudták másképpen megékezni a dühöngő fiút, csak úgy, hogy kényszerűen bonyt húztak rá. A fiu azonban még közben lefogták is szándékosan rugót és harapott. A mentők beszállították a kórház elmeosztályára.

— Elhunyt budapesti főrabbi. Budapestről táviratozzák: Dr. Adler Illés, a budapesti Rombach-uccai templom főrabbija, tegnap délután háromnegyed két órakor a zsidó kórházban elhunyt. A főrabbi hónapok óta epeköbántalmakban szenvedett, betegágyához azonban nem hivatott orvost. Így kórházbaszállításakor már nem tudtak rajta segíteni. Az elhunyt Magyarország zsidóságának szónoki tehetségénél és ember értékénél fogva egyik legkiválóbb vezetőalakja volt.

— Jogi személyek elismerése. A Monitorul Oficial február 6-án megjelent száma közli a jogi személyekről szóló törvényt. Ezzel kapcsolatban az igazságügyminiszter közölte, hogy a törvény értelmében mindazon magánjogi kategóriába tartozó személyek (társulatok és alapítványok), amelyek a törvény közzététele napján léteztek, kötelesek ezen időponttól számított hat hónapon belül a törvényt írodájában bemutatni azon okmányokat, melyek alapján elnyerték a jogi személyi minőséget, továbbá az összes, a megalakulásra vonatkozó iratokat. A rendelkezéstől való eltérés ötszázélt tizezer lejig terjedő pénzbüntetést és a vezetőség elmozdítását vonja maga után.

— Házasság. Topor János lúpenyi helyettes rendőrőrnök ma kötött házasságot Latrányi Irma urnóval Aradon.

— Timisoara új városi mozikat épít. Nicolau vasutigazgató javaslatára elhatározta a városi mozik felügyelő-bizottsága, hogy úgy a Gyár városban mint a Mehalában már ebben az évben megfelelő nyári mozikat létesít, a belvárosi mozikat pedig elegáns színházzá alakítja át. A városi mozik az elmúlt évben egymillió háromszázezer lej tiszta jövedelmet hajtottak, amelyet teljes egészében a szegényalap gyarapítására fordítottak.

— Halálozás. Özv. Scharner Jánosné szül. Rezy Jozefin 84 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz Aradon, a Str. Eminescu 19. sz. alatti gyászaházból.

— Kiütéses tifusz Erdélyben. Oradea-mare-ről jelentik: Néhány nappal ezelőtt az egyik oradea-marei családban kiütéses tifusz ütött ki. A család nemrég tért vissza Csehszlovákiából, ahol a járvány az egész országban dühöng. A családot azonnal a kórházba szállították és minden óvintézkedést megtettek a járvány továbbterjedésének megakadályozására. Kiütéses tifusz megbetegedést jelentettek még Kolozsváron és Marosvásárhelyen is, ahol a hatóságok szintén megtették a legmesszebbmenő óvintézkedéseket.

— Ebzárlat Aradon. Az aradvárosi főállatorvos jelentette a tanácsnak, hogy egy ragályos ebveszettségű esetet állapított meg és ezért kérte a kilencvennapos ebzárlat elrendelését. A tanács az ebzárlatot elrendelte. Ez alatt az idő alatt a kutyákat otthon megkötözve kell tartani, mert a szabadonjáró és száikosárral el nem látott ebeket a városi gyepesterek elfojtják és azonnal kiirtják.

— Az „AMTE.” nagy bálja február 23-án a Központi szálló összes termeiben. Akik tevédecsből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, jelentkezzenek Maier Emil cégnél. Tagoknak a tagsági igazolvány meghívóul szolgál.

— Alkalmi vételek arany és briliáns ékszerekben Waldmannai, Olta György (Szabadság-t.) 14

— A világhírű varázsló és illuzionista Uferini társaság Aradra jön. Alfredo Uferini, a trükkök ünnepeit feltalálója, bűvészcsoportjával a közeli napok szenzációja lesz. A társaság a világ legnagyobb és legjobb bűvészei közül való, legutóbb Dániát, Franciaországot, Svájcot és Németországot utazta be és Bécsben is, ahol a Ronacherben volt szerződötve, soha még nem látott csodákat mutatott be. Legmelegebben ajánljuk már most az előadások látogatását és nem mulasztjuk el üdvözölni a nagy művészt abból az alkalomból, hogy végre mi is csodálhatjuk őt és társulatát a Kulturpalotában. Jegyek Blochnál már kaphatók.

— Február 24-én tartja a női felső kereskedelmi iskola műsoros estélyét a Crucea Albában.

— Aca de Barbu a clujji (kolozsvári) opera művésznője e hó 26-án este 8 és fél órai kezdettel az aradi Kulturpalota nagytermében tartja egyetlen dal- és aria-estélyét. Jegyek a Libreria Diecezanában és Scherhánznál, este pedig a jegypénztárban kaphatók.

— AAC. tea. Vasárnap délután 5 órakor tartja az Aradi Atletikai Club harmadik műsoros tea-délutánját a Központi szálló nagytermében. Háziasszonyok: Székely Károlyné, Hraniczky Agostonné, Körössy Mihályné, Péterffy Ákosné, Prokopetz Emilné, Rödler Gézané, Vámos Miklósné, Wolf Gusztávné, Zalay Sándorné.

— Az aradi Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület vezetősége kéri a színházi estélyek „Görög képé”-nek és a „Karneváli jelenet”-nek az összes szereplőit, hogy pénteken délután pontosan három órakor jelenjenek meg a színház színpadán próbára.

— Jelmezek Faludi Károly színművésznél Arad, Strada Misloc (Közép-utca) 22. szám.

„Tulenyhe mérték.”

(A pénzügyi államtitkár kevesli a kivett adókat.)

(Saját tudósítónktól.) Ma délután egy órakor Aradra érkezett Paraschivescu pénzügyi államtitkár a Timisoara felől érkező gyors vonattal. Az államtitkár résztvett mind a két adóbizottság délutáni tárgyalásain és megelégedését fejezte ki a bizottság tagjainak munkálkodása fölött. Több ízben azonban megjegyezte, hogy az adózókkal szemben tulenyhe mértéket használnak a bizottságok. A második számú bizottság délutáni ülésén, Petrescu adminisztrátor, aki az államtitkárt kísérte az adóbizottságok szobáiba a bérkocsisok megadóztatásával kapcsolatosan a bérkocsisok alacsony mérték szerint való megadóztatását kifogásolta. Hangsúlyozta, hogy a bérkocsisokat nem a tízszázalékos, hanem a tízhatározalékos kulcs szerint kell megadóztatni. Különben ma kevesebben maradtak el a megidézett adózó felek közül, mint tegnap. Az elmaradtak adóit a megjelentek adóinak lejártyalása után távollétükben állapították meg a bizottságok és így nem volt módjukban az illetőknek esetleges adóleszállítási vagy mér

sékelési igényeiket bejelenteni és arra való jogosságukat igazolni. A távollamaradtak adóinak összegét az illetőkkel postán közli a pénzügyigazgatóság, amely ellen husz napon belül lehet fellebbezni.

Részleges kormányválság Magyarországon.

A pénzügyminiszter után az igazságügyminiszter mondott le. — Bethlen nyugodtan ítéli meg a pénzügyi helyzetet.

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés tegnap ülése után dr. Nagy Emil igazságügyminiszter gróf Bethlen István miniszterelnöknek bejelentette lemondását, amit azzal indokolt meg, hogy a földreform törvényjavaslatának hosszas tárgyalása miatt nem kerülhetett sor a büntető novella tárgyalására, azonkívül a kormány pénzügyi politikájával, különösen a kényszerkölcsönnek nem ért egyet. Bethlen a lemondást tudomásul vette és erről ma délelőtt jelentést tett a kormányzóknak. A kormányzó a lemondást elfogadta. Az igazságügyminiszterium ideiglenes vezetését Bethlen István miniszterelnök vette át.

Budapestről jelentik: A pénzügyminiszterségre Papp Gézát, az igazságügyi tárcára pedig Pesthy Pált, a nemzetgyűlés alelnökét, Zsitvay Tibort és Sebess Dénest emlegetik.

Mi késlelteti a kölcsönt.

Budapestről táviratozzák: A Magyar Hírlap beavatott helyről a következőket közli: A kormány a helyzetet nyugodtan ítéli meg. Számít arra, hogy a közzgazdasági helyzet a foganatosított intézkedésekre enyhülni fog és a nyugtalanság is a legrövidebb időn enged, annál is inkább, mert ma Londomból érkezett bizalmas jelentések alapján a leghatározottabban megállapítható, hogy a külföldi kölcsön ügye teljes mértékben biztosítva van, a jóvátételi bizottság kedvező döntése rövidesen várható. Illetékes politikai köröknek az a véleményük, hogy a kölcsön ügynek a formai elintézését már csak a külföldi kölcsön lényegével nem összefüggő kérdések hátráltatják. Ilyen például a kisanant liberációjának kérdése, amely a kölcsön megvalósulásának stádiumában még mindig beleékel magát a kölcsönügy végleges perfektuálásába és ezzel a jelenlegi korona romlási folyamatát idézte elő.

Az Osztrák-Magyar Bank likvidálása

Budapestről jelentik: Sztérenyi József, az Osztrák-Magyar Bank likvidálásával megbízott magyar bizottság elnöke ma nyilatkozott újságírók előtt arról, hogy az utód államoknak a békeszerződés értelmében meg kell téríteniük azt az állami vagyont, amely a nyert területekkel birtokukba jutott. Így meg kell téríteniük az állami intézményeket, vasutakat, épületeket, utakat és egyebeket a jóvátételi bizottság által megállapított értékben. Az értékelés már évek óta folyamatban van, de még nem fejeződött be. A becslések a két kormány meghallgatása után tör

Ma is csak azok jártak a legjobban; akik a leghamarabb jelentek meg és magukkal hozták múlt évi adójegyzőkönyveiket, a jövedelmiket igazoló irásokat és adónyugtáikat.

ténnék és az összeget Magyarország és Ausztria jóvátételi számlájára írják. Csehszlovákia a kérdést bekapcsolta a mostani kölcsönkérdésbe, de Bethlen ezt kiharozta azzal, hogy az ügy lebonyolítása teljesen a jóvátételi bizottság dolga.

Hogy áll a lej?

1924. február 21-én 100 lejért adták:

Nálunk:

3.14 svájci frankot.
13.20 francia frankot.
18.000 külföldi magyar koronát,
39.500 effektív magyar koronát,
42.000 belföldi magyar koronát.
37.500 osztrák koronát.

Zürichben 3.3250 frankot

Párisban 1350

Budapesten 18,800—20,000 K-t

Tragikus halál

(Aradi ügynököt elgázolt a borossebesi vonat.)

(Saját tudósítónktól.) Borossebes arad megyei nagyközség vasuti állomásán tegnap délután 5 órakor halálos szerencsétlenség történt. A pályaudvaron a sínpárok között várakozott az Aradról érkező személyvonatra Cristea Argir kereskedelmi utazó, az aradi Färber Lajos cég megbízottja. A fiatal utazó egy üres teherkocsi mellett állott egy kitérő sínpár közepén. Az aradi személyvonat nagy sebességgel érkezett be az állomásra. A kitérőbe tolatott teherkocsi olyan közel állott a melléte levő sínpárhoz, amelyre a személyvonat irányítva volt, hogy a befutó mozdony hozzáütődött a teherkocsihoz, amely megindult és a közelben álló Cristeát elütötte. A teherkocsi a mellén ment keresztül a szerencsétlen embernek, aki nyomban meghalt. A szerencsétlenségről jelentést tettek az aradi királyi ügyészségnek, amely utasította a csendőrséget annak kiderítésére, hogy kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség.

MONNA VANNA

Tragédia a renaissance korból, PAUL WEGENERREL és LEE PARRY-val ma pénteken, szombaton, vasárnap és hétfőn is

APOLLOBAN

KÖZGAZDASÁG.

A kormány a lej emelkedése ellen.

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszteriumban *Oromulu*, a Banca Nationala kormányzójának bevonásával ankét volt a lej hirtelen emelkedése miatt beállott pénzügyi helyzettel kapcsolatban. A *Presa* értesítése szerint a tanácskozások során az a vélemény alakult ki, hogy a lej hirtelen emelkedése káros az ország pénzügyi helyzetére és ezért a kormány el-

lenintézkedéseket fog tenni. Valószínűleg nagyobb összegű lejt dobna a külföldi piacokra, hogy így a lej emelkedését bizonyos mértékben korlátozzák. Megváltoztatják a várdíjakat is, amiről törvényjavaslat készül. Szóba került továbbá az is, hogy egyes vállalatok a lej emelkedés miatt válságos helyzetbe kerültek. A kormány valószínűleg nagyobb kölcsönnel fogja őket támogatni.

Tízmillió alaptőkeemelése.

(A temesvári Kereskedelmi és Gazdasági bank hatalmas fejlődése.)

(Saját tudósítónktól.) A Bánát egyik legrégebbi pénzintézete, a Kereskedelmi és Gazdasági Bank most tartotta az évi rendes közgyűlést *Totis Rezső*, a Gyapjúipari r. t. vezérigazgatójának, az intézet elnökének elnöklété mellett.

Az igazgatóság jelentése szerint az intézet fellendülése, amely alig egy féltéve emelte alaptőkéjét 750.000 lejről 5 millióra, máris újabb tőkeemelést tesz szükségesé, még pedig 15 millió lejre.

A pénzintézet múlt évi tiszta nyeresége 1,654.197 lejt tesz ki, melyből osztalékra (részvényenként 25.50) 1,187.500 lejt jut. A tartalékalap gyarapítására 200.000 lejt fordítanak s új számlára 30 ezer 669 lejt visznek át.

Blum Gyula dr. indítványára az igazgatóságba újra beválasztották *Totis Rezsőt* és *Klein Victor*. *Tanos Gyula* vezérigazgató és *Lázár Liviusz* igazgató új igazgatósági tagok lettek. A felügyelő bizottságba *Tárczay István*, *Klein Ernő* és *Brazey René* újból, *Nemes József* pedig új taggá beválasztották meg.

Totis Rezső az intézet által elért kiváló eredmény fölötti öröme nek adott kifejezést s ennek egyik fő érdemét *Tanos Gyula* vezérigazgató kiváló vezetésében látja. A közgyűlés után az igazgatóság tartott ülést, melyen az igazgatóság elnökévé újból *Totis Rezsőt* választották meg.

— Román—magyar tárgyalások. Bucurestiből jelentik: A külügyminiszteriumban tegnap folytatták a román—magyar tárgyalásokat. Ezúttal a biztosító társaságok ügye került szóba. Hír szerint megegyezés jött létre, amely szerint a kormány hozzájárul, hogy az erdélyi biztosító társaságok tovább működjenek, bizonyos feltételek mellett. Ma este értekezlet volt a közlekedésügyi miniszteriumban az Arad-Csanádi vasutak ügyében.

— A timisoarai adókievités a timisoarai pénzügyigazgatóság egész területén március hó elsején kezdődnek. Az idézések szétküldése folyamatban van.

— Átszervezik a magyar Devizaközpontot. Budapestről táviratozzák: A pénzügyi bizottság tegnapi vitája folyamán *Valikó Lajos* keresle-

létai miniszter bejelentette a Deviza központ közeli átszervezését, amely az átszervezés következtében csak ellenőrző szerv lesz. A vasuti és a postai árifa felemelését elkerülhetetlennek mondotta, mert ellenesetben ismét a bankpréshöz kellene folyamodni, ami csak ismét a kényszerkölcsön kibocsátását súlyosbitaná.

— Az aradi adótárgyalások. Az aradi pénzügyigazgatóságon holnap délelőtt nyolc órai kezdettel az első számú adókievitő bizottságnál, amely az első emelet tizedik számú helyiségben működik a következők adóit tárgyalják: *Sütő István*, *Kabos Károly*, *Karácsonyi Márton*, *Lészay András*, *Nyíry Csátár*, *Adus Lázár*, *Kiss Anna*, *Walder Artur*, *Weisz Sámuel*, *Nader Gyula*, *Bodnár József*, *Tauglich Gyula*, *Strausz Ferenc*, *Stoica Pál*, *Lantos József*, „Carbonia”, *Földes Géza*, *Kiss és Petran*, *Braun Bertalan*, *Kohn Mór*, *Árdelean Justin*, *Balkács Miksa*, *Reichenberg Dezső*, *Provini József*, *Györgyössy Edéné*, *Weinberger Ede*, *Koch Jakab*, *Kollár Mária*, *Lukács Emil*, *Stein Zsigmond*, *Majtényi Gyula*, *Antonescu Virgil*, *Nachtnébel Ödön*, *Weisz Lajos*, *Rottar Gergely*, *Varga János*, *Minorita rendház*, *Weisz Ignác*, *Hoffmann Ede*, *Zimmermann Lambert*, *Ungurean József*, *Római Ödön*, *Maróti Bertalan*, *H. Marcu*, *Schauer Jakab*, *Zabos József*, *Schimärer Lajos*, *Löwinger Lukács Sámuel*, *Gonda Miksa*, *Kolozsváry János*, *Gonda Cella*, *Gonda Irma*, *Fodor Ferenc*, *Bossányi Ilona*, *Herzog Sándor*, *Fischer Gyula*, *Kopetkó Károly*. A második számú, az első emelet 25. számú helyiségben működő bizottság a következők adóit tárgyalja: *Micalaceanu Mia*, *Bota János*, *Eurkács György*, *Popiti Milán*, *Laiou József*, *Vázár Géza*, *Melcun János*, *Benedek Gizella*, *Lapusca Emília*, *Pilz Mihály*, *Ilica Ilés*, *Steiner Izidor*, *Pizo András*, *Szűcs János*, *Institoris Antalné*, *Goldstein Jenőné*, *Macean Györgyné*, *Cristea Nicodem*, *Scortariu György*, *Szűcs Imre*, *Farkas József*, *Rettinger Antal*, *Tóth János*, *Fischer Antal*, *Tichy Lajosné*, *Paulini József*, *Ilies Györgyné*, *Otroc István*, *Trecini Pál*, *Reinhardt Ádám*, *Milkó Sándor*, özv. *Balzer Györgyné*, *Berényi Ferenc*, *Székely György*,

özv. *Neumann Ignác*, *Schillinger Antal*, *Bauer Mihályné*, *Vogel Vilmosné*, *Bosnyák János*, *Bugyi Béla*, özv. *Német Adámné*, *Balázs Ilés*, *Crisan Pál*, *Virág János*, *Hollerbach János*, özv. *Stefu István*, özv. *Bodea Ferencné*, *Bugariu Miklós*, *Bartók Mihály*, *Steger Jozefa*, *Bodea Demeter*, *Ungurean László*, *Szántai Béla*, *Muszka József*, *Aimont I.*, *Mayerhoffier Ferencné*, *Muzsai Zoltán*. A második bizottság pénteki tárgyalásaira a *Savu Raicu* (György)-ucca és a *Dorobantilor* (Urbán Iván)-ucca lakói kaptak idézést.

— Három timisoarai cég válsága. Értesülésünk szerint a nyomozó gazdasági helyzet miatt három timisoarai cég jutott válságos helyzetbe és valószínű, hogy a közeli napokban mindhárom cég kényszer-egyezséget fog kérni. Az egyik egy fahéreskedés, a másik egy belvárosi női divatüzlet és a harmadik egy elektrotechnikai vállalat.

— A Dresdner Bank igazgatójának tárgyalásai Erdélyben. *Rambov Jenő*, a Dresdner Bank igazgatója tegnap Oradea-mareről Aradra érkezett. Rövid időzése alatt meglátogatta bankjának néhány ügyfelét, majd Timisoarán át Belgrádba utazott. A bankigazgató néhány hét múlva ismét Aradra jön, ahol az egyik aradi pénzügyi folytatandó fontos pénzügyi tárgyalások céljából.

— Csehszlovák kiviteli engedélyek. Prágából jelentik: A hivatalos lap legutóbbi száma több eddig tiltott árucikk kivitelét engedélyezi. Többek között felszabadulnak: a valódi és utáncott korallokból, az utáncott és valódi gyöngyökből készült cikkek, mindenféle enyváru, közönséges gyujtóárak és gyufák.

Sámson az akrobata.

Nagy cirkusz film LUCI-AND ALBERTINIVEL még ma pénteken és szombaton az

URANIA-ban.

Valutapiac.

Aradi valutaárak. (Február 21.) Francia frank 7.80, svájci frank 32.70, dollár 190, dinár 2.50, szokol 5.60, lira 8.20, angol font 820, magyar korona 0.0025, osztrák korona 0.0026. — Kifizetések: Budapest külföldi 180, belföldi 420 Béc 3.75, Prága 5.48, Zürich 32.70, Milano 8.12, London 816, Páris 7.65, Newyork 189, Belgrád 2.42.

Temesvári valutaárak. Február 21.) Newyork 190, dollár 190, London 810, angol font 815, Páris 7.60, francia frank 8.10, Milano 8.12, lira 8.15, Zürich 32.70, svájci frank 33, Prága 5.48, szokol 5.35, Belgrád külföldi 2.33, belföldi 2.28 dinár 2.26, Budapest belföldi 165, belföldi 430, magyar korona 400, Béc 380, osztrák korona 375.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Február 21.) Belgrád 413—441, Bucuresti 188—200, London 140600—150600, angol font 140900—150900, Páris 1360—1470, francia frank 1375—1485, Prága 946 1016, Newyork 32700—35000, dollár 32850—35150.

Zürichi nyitás. (Február 21.) Amsterdam 215.62.50, Newyork 578, London 2488, Páris 24.10, Milano

24.82, Prága 16.75, Budapest 0.01.50, Belgrád 7.30, Bucuresti 3.27.50, Béc 0.008125.

Zürichi zárlat. (Február 21.) Amsterdam 215.75, Newyork 578, London 2490, Páris 24.05, Milano 24.80, Prága 16.77.50, Budapest 0.01.50, Belgrád 7.30, Bucuresti 3.32.50, Béc 0.008125.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Február 21.) Páris 7.50, London 798, Newyork 185, Milano 8, Zürich 32, Béc 0.0027, Prága 5.40, Budapest 0.0040. Valuták: Napoleon 680, léva 1.30, török lira 95, angol font 780, francia frank 7.50, lira 7.70, drachma 3.30, dinár 2.25, dollár 184, lengyel marka 0.00020, osztrák korona 0.0026, magyar korona 0.0025, szokol 5.25.

Marco ur kalandjai

Bemutatva vasárnap d. e. 11 órakor ifjúsági előadás keretében az APOLLOBAN.

Vaskor György hazatért

(Negyvenöt százalékos kiegyezést ajánlott fel üzletfeleinek.)

(Saját tudósítónktól.) Vaskor György temesvári állatexportőr a *Közlöny* mai számában megírta, hogy hirtelen elutazott Temesvárról, azonban már ma annak a nézetünknek adtuk kifejezést, hogy az exportőr rövidesen visszatér Temesvárra. Nézetünk helyességét igazolja az a körülmény, hogy Vaskor ma visszaérkezett Temesvárra és dr. Roth Ottó és dr. Czuczor Vilmos ügyvédek útján a hitelezőinek. — akik közül többen feljelentést tettek ellene, — 45 százalékos alapon kiegyezést ajánlott fel. Az így minden valószínűség szerint rövidesen elintéztet nyer. Vaskor ügyében három pénzintézet van a legerősebben érdekelve több mint három millió lejjel.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A szerkesztésért ideiglenesen:

KÖCSY JENŐ

felel.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Cezzarát Dr. ROMUL MAGER.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Felhívás.

Szűcs Testvéreknek Nádlacon a piac-téren, az evangélikus egyház épületében levő üzletét átvetem.

Felkérem ennél fogva mindazokat akiknek fenti cég ellen követelésük van, ezt nálam 8 nap alatt jelentésük be, mert különben azok iránt a felelősséget nem vállalom el.

Nádlacon, 1924. február 21. 1091

Tisztelettel:
Uzár Miklós

DGARAS divat- és kézműáru-üzlete megnyitlik február 15-én. Timisoara. Gyárváros, Andrassy-ut. - Nagy választék, feltűnő olcsó árak. 327

Apró hirdetések.

Levelezés.

DRÁGA! Cim Arad. Piața Elena Doamna 5-7. szám. Irjon. Üdvözl Cica. 1140

Házasság.

Dr. MED. KÖRORVOS keresztény a harmincas években, nősülne megfelelő hozománnyal.

Dr. MED. ORVOS, zsidó. 32 éves, saját rendeléssel és nagy praxissal, nősülni óhajt, nagyobb hozomány kívánatos. Valláskülönbőség nem akadály.

Dr. JUR. ÜGYVÉD, keresztény, 36 éves, megfelelő vagyonu hölgygel házasságra lépne.

BANKIGAZGATÓ, zsidó, 38 éves, nősülni óhajt. Hozomány legalább 1 millió megkívántatik.

GÉPÉSZ MÉRNÖK keresztény, 26 éves, egy nagy gyár igazgatója, 25.000 lej havi jövedelemmel, nősülni óhajt valláskülönbőség nélkül.

OKLEVELES GYÓGYSZERÉSZ, keresztény, 30 éves, saját vagyonnal nősülni óhajt keresztény hölgygel, aki nagyobb hozománnyal rendelkezik gyógyszerészeti átvétele céljából.

VIDÉKI KERESKEDŐ, keresztény, egy-millió lej értékű vagyonnal, 26 éves, feleségül venne keresztény hölgyet megfelelő vagyonnal.

ÖNÁLLÓ IPAROS, evang. megyeszékhelyen, saját ház- és műhely, nőül venne keresztény hölgyet, akinek 200.000 lej készpénz hozománya van.

ÖNÁLLÓ KERESKEDŐ, keresztény, a harmincas években, saját jól menő üzlettel és háromszobás lakással Temesvárott, nősülni óhajt keresztény hölgygel, egynehány százezer lej hozomány megkívántatik.

FŐHIVATALNOK, zsidó, 8000 lej fizetéssel, 40 éves, benősülni óhajt, vagy más vállalatba.

Fenti hirdetésekre diszkrét felvilágosítást nyújt válaszbélyeg ellenében „FIX” Biro General de Comert Timisoara Fabrica, Str. Cogalniceanu 16. 743 Anonim levelekre nem válaszolunk.

Alkalmazás.

FEHÉRNEMŰ VARRÓNÓ házakhoz ajánkozik. Cim Arad, Str. Ghiza Voda 2. szám, az izraelita szeretetház mellett. 1149

SUCHE intelligentes, deutsches Fräulein Adresse in die Administration d. Aradi Közlöny. 500

HÁZISZOLGA, jó munkás, jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1064

TIZENEGY éves leánykámhoz intelligens kisasszonyt keresek. Románul tudók előnyben részesülnek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

MUNKÁSLEÁNYOK felvétetnek Ingusz dobozgyárban Arad, Strada Garagiale (Csiky Gergely-ucca.) 1095

FŐZÓNÓ és egy fiatal szobaleány keres tetik magas fizetéssel 3 tagú családhoz. Bővebbet Meer festéküzletben Arad. 10.019

PERFECT Yost gépirónót keresünk néhány hétre levelezés végzésére. Ajánlatok „B. M.” jellegére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérünk. 1138

TÖBB nyelvet és több évi gyakorlattal bíró chauffeur azonnali belépésre állást keres. Cim Vasilescu Aurel Str. 1134

DEUTSCHE Stenographie und Maschinschreibkraft sucht „Idet” Transport Unternehmung Arad, Str. Bratiann 3. I. Stock. (Weitzer János-ucca.) 10.020

KÖNYVELŐ, román nyelvben jártas, magyar-német levelező, állást keres. Megkereséseket „Külmunkákra is” jellegére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1136

IRODAI munkálatokban jártassággal bíró, jól számoló 29 éves nőten fiatalember irodai alkalmazást keres. Vidékre is elmegyek. Szíves megkereséseket javadalmazás megjelölésével „Gyors és pontos számoló” jellegére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1145

Vétel és eladás.

GYÖNYÖRŰ szinirna szőnyeg, háló és szalon butorok, szőnyegek, asztalnemű, kézmunkák, butorok, scheslon, összecskukható vaság, gyermekkosci, magas gyermekszék, csillár, hintáló, gyermekbicikli, stb. eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

ZONGORA, elsőrendű, rövid, kereszt-húros, három pedájos. Stingl-féle, eladó. Cim Wallinger hirdetőjében Arad, Földes-patikával szemben. 15.015

SZÉP, fagymentes burgonya métermérszanként 350 lejért Luttwák József cégnél Arad. 1132

ZONGORA, hosszú, kütűnő állapotban, nagyon olcsón eladó Zöldy festő műtermében Arad, Strada Eminescu (Deák F.-ucca) 12-38. 15.015

JÓ háziszappan olcsón eladó. Cim Arad, Strada Rajlu (Sarlott Domokos-ucca) 86. szám. 1147

KÉT perzsaszőnyeg eladó. Comissió Arad, Bulev. Regina Maria (Andrassy-tér) 20. 1146

PERZSA és egyéb szőnyegeket, butorokat, antik tárgyakat, ezüstneműt, fémneműt, kézmunkát, festményeket, dísz-tárgyakat bizonyánba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

BUTOR RAKTAROMBAN ebédők, háló szobák, valamint kárpitos árak olcsó áron kaphatók. Wiegensfeld Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 40a) 13585

REUMA szesz, kütűnően bevált szer köszvény, csusz, idegszába, stb. ellen. Dr. Földes gyógyszerész Arad. 54

TÖBB SZAZ évfolyam bekötött folyóirat és nagy tömeg hangjegyet olcsón árusítanak ki Kerpelnél Arad. — Ugyanott kölcsönkönyvtár is. Telefon 385. 878

HATVAN HP. Stock motoreke és egy 6-os Clayton Schuttelword cséplő garnitúra elutazás miatt sürgősen eladó. Cim Sikkey-nalom Vinga. 1109

FAGYMENTES burgonya kapható nagy mennyiségben. Cim Arad, Strada Cantacuzino (Határ-ucca) 20. szám. 1120

RONGYOT keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

Jancovici György, Arad, Strada Eminescu No. 4.
Az összes árak mélyen lezállított árakban lesznek árusítva. 988

MINDEN-NEMŰ **reszelők** UJRAJÁVITÁSÁT JUTANYSAN VÁLLALJA
STRIGAN reszelő-gyára
ARAD, CALEA RADNEI 28. 15014
Állandóan raktáron új és újravágott reszelők. — Használt reszelők azonnal kész reszelőkre átcsereztetnek. — Szindikátusi tagoknak nagy árkedvezmény!!!

Ingatlan.

KÜLVÁROSBAN kisebb bérház, átvehető korcsmával, egyszobás lakással 200.000 lejért eladó Uranus-Iroda Arad, főpostával szemben. 16.009

ARAD, Strada Dragos Voda (Szekeres-uccában) magánház átadó háromszobás, újrdszobás lakással, parkirozott udvarral 250.000 lejért eladó. Uranus-Iroda Arad, főpostával szemben. 16.009

ARAD, Calea Saguna (Varjassy Lajos uccában) két egyszobás lakásos adómentes ház, átadó egyszobás lakással eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.009

ARAD határában 50 holdas tanya gazdasági felszereléssel eladó. Cim Wallinger hirdetőjében Arad, Földes-patikával szemben. 15.015

ARAD, Strada Ghiza Birta 17. számú ház elfoglalható lakással eladó. 1139

ELADÓ 5 magyar hold szőlő teljes felszereléssel, 2 szobás lakás, pince, kolnával 260.000 lejért. — Paulison 5 kat. hold szőlő teljes felszereléssel, villaszerrü házzal. Muntean és Flora Arad, Bul. Regina Maria (Andrassy-tér) 10. újszám. 1143

MAGÁNHAZ 3 szobás lakással, 2 holdas szőlővel Pecicai-uton. — Magánház vendéglővel vasutnál és több kisebb-nagyobb magánházak, bérházak lakással 80.000 lejtől feljebb árban eladók. Eladási előjegyzéseket díjtalanul elfogad „Argus”-iroda Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 1. 159

Oktatás.

ROMÁN instructort polgárista leány mellé napi egy órára keresek. Finkelstein Arad, Calea Banatului. 1133

Különfélé.

ZONGORÁT bérelnék. Ecca Arad, Str. Eminescu 40a) 270

FIGYELEM.

Magánház elfoglalható 3 szobás lakással, nagy kerttel 100.000 Lej. — 1300 []-li telek 2 házzal 270.000 Lej. — Magánház 4 szobás lakással, bor-pince, 20 lóra istálló, 1200 []-li telekkel azonnal elfoglalható 500.000 Lej. Továbbá magán és bérházak elfoglalható lakással 100.000—2.500.000 Lejig ELADÓ. 1141

Muntean és Flora

Ingatlanforgalmi iroda Arad, Bulv. Reg. Maria (Andrassy-tér) 10/21.

Ujságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban

kapható a kiadóhivatalban

HÖLGYEIM!

A nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmébe ajánlom az általam készített kütűnően bevált gyógyhaskötőket. U. m.: a Dr. Albu professzor által feltalált nadrághaskötőt, mely operálás és szülés után nélkülözhetetlen. — Valamint az általam feltalált „FEMINA” gyógyhaskötőt, mely orvosilag ajánlva van vese, sörv, és hólyagbántalmaknál, elhajtásodás és áldott állapotnál. Törvényileg védve. Készítményeim kütűnő voltát bizonyítja az, hogy a Fisoher Eliz bábaképezdében állandóan dolgozom, s ugya privát, mint az intézeti rendelőim a legjobb elismeréssel voltak eddig irányomban. Ezenkívül elvállalok mindenféle régi fűzők átalakítását a legmodernebb minta után.

HORVÁTHNÉ,

ARAD, Piața Catedralii 6. (Thököly-tér)

Ia Rafinált

PETROL, benzinek és olajok

legjutányosabb napi áron kaphatók: 1137

VULCUJ Maxim

ARAD, Calea Radnei-uti telepén. A vámház közvetlen közelében.

Két elegánsan

butorozott szoba fürdőszobával, 2 szoba legjobb helyen, irodának, vagy gargon lakásnak, 3 szoba, részben butorozva, teljes ellátással, 3, 4 és 5 szobás modern lakások, magán és bérházak, szőlők és földbirtokok, perzsaszőnyegek, antik butorok, festmények, etc. kaphatók. Hasonlókra előjegyzéseket díjtalanul eszközölünk.

SAVOY-iroda

ARAD, Bulevardul Carol I. (Erzsébet-körút) 32. szám. 185

Ha izlőses, modern és hatásos

hirdetésre

van szükség, keresse fel a

KÖZLÖNY

kiadóhivatalát.

Bér-, magán, gazdálkodásra alkalmas házak, elfoglalható lakással, Wallinger-iroda utján, Aradon, Földes üzletek, vendéglők, szállók, birtokok olcsón vehetők patikával szemben.